

DE BEWUSTE VERBRUIKER | door Tine Danckaers

FOCUS

Natuursteen

Hoe duurzaam is de goedkopere natuursteen voor terrassen, keukenwerkbladen en straataanleg die we importeren uit landen als India, China en Vietnam? In Duitsland en Nederland brachten media en ngo's aan het licht dat kinderarbeid in zuidoostelijke steengroeven niet kan worden uitgesloten. De arbeidsomstandigheden en de milieunormen waarin de steen wordt gedelfd, zijn verre van ideaal. België voert natuursteen in van overal ter wereld, in de eerste plaats uit China, daarna volgen Vietnam en India.

In Nederland zijn ngo's en natuursteenbedrijven rond de tafel gaan zitten. De werkgroep Duurzame Natuursteen ijvert er voor de "verduurzaming" van de sector, voorlopig enkel in Nederland. In Den Haag diende het parlement vorige maand ook een motie in waarin het de regering oproept in de toekomst enkel nog duurzame natuursteen aan te kopen. De parlementsleden eisen dat de regering een faire prijs betaalt voor natuursteen en enkel aankoopt bij bedrijven die respect kunnen garanderen voor de vier fundamentele arbeidsrechten zoals bepaald door de Internationale

Arbeidsorganisatie (waaronder de afschaffing van slavernij en kinderarbeid). 'Die garanties bestaan nu niet', zegt Gerard Oonk van de Nederlandse ngo Landelijke India Werkgroep. 'De arbeidsomstandigheden in een aantal bedrijven zijn ronduit slecht: lage lonen, veel te lange dagen, nauwelijks vakantie of rust, geen of nauwelijks bescherming voor toch gevaarlijk en ongezond werk, geen vakbondsrecht.' Kinderen onder de veertien jaar worden vaak mee ingeschakeld in families die concessies krijgen om te delven in de groeven. Dat is –door de omvang van de groeven– nauwelijks te controleren. Oonk: 'De Indiase wetgeving voor de rechten van het kind is zwak. Door de corruptie en maffiose praktijken op lokaal niveau, en de ingewikkelde productieketens met vele kleine tussenschakels, zijn de arbeidsnormen heel moeilijk te controleren.' Ook op ecologisch vlak is er nog werk. Illegale groeven tasten het landschap en de omgeving aan, en er is sprake van illegale afvaldumping. 'Er is zeker een groot probleem in de Noord-Indiase deelstaat Rajasthan, waar de meeste natuursteen voor bestrating, terrassen en tuinaanleg vandaan

komt', zegt Herwig Callewier, zaakvoerder van de Belgische natuursteengroothandel Beltrami, die sinds dit jaar ook in de Nederlandse werkgroep Duurzame Natuursteen zetelt. 'In China valt het nog mee, zeker in het zuidelijke Fujian. Ik werk al vijftien jaar met Chinese bedrijven en de laatste tien jaar zijn de arbeidsomstandigheden er fel verbeterd. Het gaat zeker niet altijd gemakkelijk, maar de bedrijven waar we mee werken hebben toch wel oor voor onze vragen rond maatschappelijk verantwoord ondernemen. Ook op ecologisch vlak heeft China een aantal reguleringen ingevoerd voor afvalverwerking en landschapsbescherming. Gevolg is dat de prijzen gestegen zijn, maar met één euro per vierkante meter kan je al heel wat bereiken. Ik ben er ook van overtuigd dat de consument bereid is die te betalen.'

De werkgroep Duurzame Natuursteen streeft naar internationale samenwerking om tot een internationale gedragscode en certificering te komen. Voorlopig bestaat er dus geen enkele garantie dat je als consument propere natuursteen uit het Zuiden kan kopen. 'Boycotten heeft geen zin', zegt Oonk. 'Dat tast de economieën in die landen aan. Wel kan je als consument het probleem aankaarten in de winkel. Consumentendruk is niet zaligmakend, maar het helpt.'

KSA-VKSJ DEINZE leent rentevrij voor de bouw van nieuwe jeugdlokalen.

Lenen aan %

Wie als bedrijf of organisatie mikt op initiatieven met een sociale of ecologische meerwaarde en op zoek is naar goedkope leningen, kan twee dingen doen. Je kan wachten op de verdere renteverlagingen van de Europese Centrale Bank, maar een iets veiligere en zeker goedkopere gok is een dossier indienen bij Netwerk Rentevrij. Dat is een initiatief van de ngo Netwerk Vlaanderen, Ethias en het Kringloopfonds van de federale overheid om de sociale economie en het maatschappelijk verantwoord ondernemen in België te promoten. Netwerk Rentevrij verstrekt leningen aan nul procent aan Belgische organisaties die streven naar duurzame en ecologische ontwikkelingen, met kansengroepen werken, sociale of culturele acties

onderschrijven en persoonlijke ontwikkeling hoog in het vaandel dragen. Daarbij hanteert de kredietverstrekker het principe van participatie, aldus de website www.rentevrij.be. Organisaties verzamelen zelf bij sympathisanten een bedrag dat ze rentevrij lenen, het dubbele van dat bedrag kunnen ze dan bij Netwerk Rentevrij lenen. Je betaalt enkel administratieve kosten voor de opstartfase en de opvolging van het dossier. Netwerk Rentevrij leent bedragen van minimaal 2500 tot maximaal 125.000 euro, voor bedrijfskapitaalkredieten en investeringskredieten, met looptijden tot twintig jaar. Sinds 2005 financierde Netwerk Rentevrij meer dan vijftig projecten met een uiteenlopend profiel. De lijst ervan is vrij beschikbaar op het web. Zo kunnen mensen of organisaties die een sociaal initiatief willen steunen aandeelhouder worden in een organisatie naar keuze. (td)

Europa wil niet te ver gaan in ecodesign

China heeft beslist om alle opladers van batterijen en elektrische apparaten zoals mobiele telefoons en fototoestellen te standaardiseren. Hierdoor bespaarden de Chinezen op enkele maanden tijd 300 miljoen dollar. Het bewijst dat niet alle milieuvriendelijke ingrepen –om energie of grondstoffen te besparen– moeilijk toepasbaar zijn. Een goed voorbeeld voor Europa? Alle opladers in hetzelfde model maken is teveel van het goede, vindt de Europese energieminister Andris Piebalgs. 'Op dit ogenblik beantwoorden de opladers al aan de minimum *energy performance* standaard. Op een bepaald ogenblik moet je echt stoppen met standaardiseren.' Op andere vlakken toonde Europa wel zijn goede wil. Zo gaven de Europese lidstaten op 7 juli hun goedkeuring aan het voorstel van de Europese Commissie om elektriciteitsverlies of sluipverbruik tegen te gaan bij producten met een standby-functie. Die energievervalsing is goed voor wel tien procent van het elektriciteitsverbruik in huishoudens en kantoren in Europa. Het is de eerste concrete maatregel die werd genomen binnen de nieuwe richtlijn van Ecodesign voor energieverbruikende producten. Die richtlijn wil energie-efficiëntie bevorderen en de meest verspillende producten weren. (adw)